

Mål och riktlinjer nationella minoriteter 2022-2023

Bakgrund

Minoritetslagen har reviderats och från och med 1 januari 2019 har ett antal förstärkningar och några förtydningar gjorts. Kommuner och regioner ska efter revideringen anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk antogs av riksdagen 2009 och trädde i kraft 1 januari 2010. Minoritetslagens struktur består av allmänna bestämmelser även kallat grundskydd samt av ett förstärkt skydd. Grundskyddet gäller i hela landet och omfattar samtliga fem nationella minoriteter dvs judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Minoritetslagen innehåller bestämmelser om förstärkt skydd för samiska, finska och meänkieli i de så kallade förvaltningsområdena. För mer information om lagens innehåll se SFS 2009:724, SFS 2009-1299.

Region Västerbotten är förvaltningsområde för samiska, finska och meänkieli. Regionen erhåller statsbidrag årligen. Statsbidraget är avsett att användas till de merkostnader som uppkommer i regionen med anledning av de rättigheter som enskilda har enligt lagen. Regionen ska tillsammans med de nationella minoriteterna kartlägga behov av åtgärder som finns i regionen. Region Västerbotten kartlägger behoven i sina samrådsgrupper med minoriteterna, och samråder med minoritetsgrupperna hur pengarna ska användas.

Syfte med mål och riktlinjer

Att tydligt strukturera de behov av åtgärder som finns i regionen samt att prioritera vad de statliga bidragen som regionen erhåller ska användas till.

Mål och riktlinjer bygger på samma indelning som Länsstyrelsen Stockholm och Sametinget har vid den årliga uppföljningen.

Prioriterade områden

- Att nå ut med kunskap om lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk
- Underlätta för de nationella minoriteterna till delaktighet och inflytande
- Främja de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur, särskilt för barn och ungdomar

Revidering

Årlig uppföljning, revidering kommer att ske vid behov.

Ändamål	Mål och riktlinjer	Aktivitet	Målgrupp	Uppföljning
Inflytande, delaktighet och samråd (ex arvoden, resekostnader, lokalhyra, förtäring)	<ul style="list-style-type: none"> Föra strukturerade samråd Underlätta för alla nationella minoriteter att samråda, ej enbart representanter för föreningar Ökat ungdoms-engagemang 	Samrådet består från regionens sida av politiska representanter från varje nämnd (hälso- och sjukvårdsnämnden, regionala utvecklingsnämnden samt regionstyrelsen) för att kunna lyfta in ärenden av vikt från respektive nämnd. Tjänstemän från olika förvaltningar deltar. Samrådet anpassar och bjuder in tjänstemän allt efter behov och önskemål	alla	
		Samråd ska ske i samband med utformning av ärenden av vikt för minoriteterna, exempelvis ny kulturplan, regional utvecklingsplan	alla	
		Öppet samrådsmöte minst 1 gång/år	alla	
		Utveckla kontakten med Sametingets Hälso-, äldre- och idrottsnämnd	samer	
		Underlätta för samer att delta på samråd samt öka den samiska kulturförståelsen	Förlägga något/några samiska samråd geografiskt ute i länet tillsammans med samiska representanter	samer
Språk och kultur (språkläger/bad, kulturevenemang, tidskriftinköp)	<ul style="list-style-type: none"> Främja de nationella minoritetsspråken och kulturen, särskilt för barn och unga 	Översyn av Region Västerbottens mångfaldsplan ur ett nationellt minoritetsperspektiv vid kommande revidering	alla	
		Stödja språkbud och kulturella aktiviteter, särskilt till barn och ungdomar	finska meänkieli	

			samiska	
		Inköp av språkpaket för barn. Språkpaketerna distribueras via BVC i regionen.	finska	
			meänkieli	
			samiska	
		Stärka samers psykiska hälsa	Kunskapsnätverk samisk hälsa är nu ordinarie verksamhet. Kunskapsnätverket arbetar med insatser som stödjer samiska hälsan från flera olika perspektiv, bl.a. psykisk hälsa.	samiska
			Uppföljning av avtalet med SANKS, ev studiebesök på SANKS	samiska
			Stödinsatser vid särskilda händelser eller vid behov för att förbättra den psykiska hälsan	samiska
Samordning (personal, resor och logi, konferenskostnad)	• Underlätta möjlighet till samordning	Interna aktiviteter och kostnader för att kunna verkställa mål och riktlinjer	alla	
		Regionens samordnare deltar i nationellt nätverk för utbyte av kunskap och nya idéer/lösningar	alla	
Övergripande information (hemsidan, informationsmaterial/broschyrer, kartläggning av behov, skyltning, tolk, översättning, fortbildning av personal)	• Informera och utbilda om lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk och dess tillämpning	Informera minoriteterna, den egna regionen och allmänheten via regionens olika kanaler, ex. hemsida, intranät, lärande landsting och sociala kanaler	alla	
		Anordna föreläsning om Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt urfolksdeklarationen	alla	

	-till minoriteterna -till Region Västerbotten -till allmänheten	Informera regionfullmäktige om minoritetslagen via utdelning av lagtext och handboken Nationella minoriteters rättigheter.	alla	
		Informera allmänheten om lagen via regionens årliga hushållstidning Hälsa och vård 1177, med hänvisning till regionens websida	alla	
		Broschyr om nationella minoriteter i broschyrställ på alla hälsocentraler. Påminnelse att de ska stå synliga i, eller i nära anslutning till väntrummen	alla	
	Ökad samisk kulturförståelse för anställda inom sjukvården	Främja utbildning i samisk kulturkompetens via Kunskapsnätverket för samisk hälsa	samer	
		Undersöka möjligheten att ha en hälsocentral med delvis finsktalande personal	finska	
	Värna nationella minoritetsspråken inom förvaltningsområdena	Sammanfattning av information i regionens årliga informationsblad Hälsa och vård 1177 ska finnas på finska, meänkieli och samiska, med hänvisning till regionens websida.	finska	
			meänkieli	
			samiska	
	Utreda möjlighet och syfte till vidare kartläggning av språkkunskap hos anställda i regionen	finska		
		meänkieli		
		samiska		

		<p>Synliggöra Region Västerbottens förvaltningsområde</p>	<p>Synliggöra på olika sätt exempelvis vid flaggdag, skyltning.</p> <p>Uppföljning att flaggning vid minoriteternas högtidsdagar fungerar på länets tre sjukhusområden</p>	finska	
	<ul style="list-style-type: none"> • Underlätta för regionens invånare att ta del av viktig information på förvaltnings-områdets nationella minoritetsspråk 	<p>Översättning av information av stort allmänt intresse till finska, meänkieli och samiska inom Region Västerbotten.</p>	finska		
				meänkieli	
				samiska	